

מ"ת 20471/09/15 - יאיר ביטון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 20471-09-15 מדינת ישראל נ' ביטון

לפני מבקש	כבוד השופט מרדכי לוי
נגד משיבה	מדינת ישראל
	יאיר ביטון
	ע"י בא-כוחו עו"ד איתן פלג (פומרנץ)
	מדינת ישראל
	ע"י עו"ד עופרה קרמני ועו"ד יונתן טל, פמת"א (פלילי)

החלטה

רקע כללי

1. לפני בקשה להסרת צו עיכוב יציאה מהארץ, שהוגשה ביום 26.7.20, כך שיתאפשר למבקש (להלן: "**המבקש**" או "**הנאשם**"), שהוא נאשם 5 בתיק העיקרי דלהלן, לצאת את הארץ ולשהות בחו"ל החל מיום 5.9.20 ועד ליום 5.2.21 (להלן: "**הבקשה**").
2. נגד המבקש, יחד עם שבעה נאשמים נוספים, הוגש בחודש ספטמבר 2015 כתב אישום, בת"פ 13268-09-15 (לעיל ולהלן: "**התיק העיקרי**"), שבמסגרתו מיוחסות למבקש שורת עבירות שעניינן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, קשירת קשר לביצוע פשע, עבירות מנהלים ועובדים בתאגיד ועבירות לפי חוק איסור הלבנת הון. בין היתר נטען בכתב האישום כי עובר ליום 17.9.07 קשרו המבקש ואחרים, יחד עם יצחק אברג'יל (להלן: "**אברג'יל**"), להעביר כספים, לו ולגורמים מטעמו, באמצעות חברת ב. יאיר חברה לעבודות בניה 1988 בע"מ (להלן: "**חברת ב. יאיר**" או "**החברה**"), שהיא נאשמת 6 בתיק העיקרי; ולצורך כך הקים אברג'יל באמצעות אחרים את חברת ש.י.נ. גן רווה בע"מ (להלן: "**גן רווה**"), שהיא נאשמת מספר 4 בתיק העיקרי, ובהמשך לכך דאג המבקש כי חברת ב. יאיר תחתום על שני הסכמים מול גן רווה לבניית יחידות דיור באילת בתמורה לתשלום כולל בסך ₪ 41,650,000; והגם שחברת גן רווה לא עמדה בהסכמים, לא השלימה את בניית הדירות ולא שילמה לחלק מהספקים, דאג המבקש כי חברת ב. יאיר תעביר לגן רווה סכום כולל של ₪ 53,685,392.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המאשימה בקשה לסעדים זמניים, בתיק צ"א 19545-09-15. במסגרת הבקשה עתרה המאשימה להורות על מתן צווים זמניים על נכסי המבקש בסכום העומד על

52,000,000 ₪, בנימוק כי בסיום ההליך הפלילי קיים פוטנציאל חילוט נגד המבקש בסכום של
53,000,000 ₪.

4. שמיעת הראיות בתיק העיקרי, בפני כב' השופט ט' חיימוביץ, הסתיימה לפני חודשים לא מעטים (בתחילת חודש מרץ 2020); סיכומי המאשימה הוגשו ביום 1.5.20. בינתיים הוגשו חלק מסיכומי הנאשמים האחרים. סיכומי ההגנה של המבקש אמורים להיות מוגשים, לאחר אורכות שניתנו לבקשת ב"כ המבקש, עד ליום 10.9.20. כמו כן, קבוע ליום 1.10.20 דיון סיכומים משלימים בעל פה.

5. ביום 21.7.16 התקיים דיון לפני כב' השופט ב' שגיא, במסגרת תיק ה-מ"ת הנוכחי, בבקשה של המבקש לביטול צו עיכוב יציאה מן הארץ, או לחלופין, להקלה משמעותית בתנאי הערובה שנקבעו - שכללו הפקדה במזומן בסך 1.3 מיליון ₪, ערבות צד ג' בסך מיליון ₪, הוראה כי הנכסים המוקפאים במסגרת צו ההקפאה יעמדו לחילוט מידי במידת האפשר ככל שהמבקש לא יתייצב למשפטו, וצו עיכוב יציאה מהארץ.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים החליט כב' השופט שגיא לדחות את הבקשה כפוף לאמור להלן. כב' השופט שגיא ציין בהחלטתו, בין היתר, כי לשיטת המאשימה קיימות שתי עילות מרכזיות והן מסוכנות ושיבוש הליכי משפט.

כב' השופט שגיא הוסיף בהחלטתו האמורה כי:

"לטעמי, עילת המעצר המרכזית היא עילת המעצר מסוג שיבוש הליכי משפט באופן של חשש להימלטות מאימת הדין. חשש זה מבוסס על מספר טעמים:

ראשית, טיבו של כתב האישום החמור שהוגש נגד המבקש מהווה קרקע פוטנציאלית לקיומו של אינטרס להימלטות מאימת הדין. ניתן להצביע על שוני בין כתב אישום המייחס לפלוגי עבירה קלה אשר העונש הצפוי לאותו פלוגי, ככל ששורשע, מסתכם במאסר מותנה, לבין סטואציה בה כתב האישום מייחס לאלמוני מסכת של עבירות חמורות, אשר בנסיבותיהן עלולות להוביל לענישה בדמות מאסר מאחורי סורג וברח.

שנית, אף שבאי-כוח המבקש כפרו בהגדרת המשיבה, נראה כי מרכז חייו של המבקש מצוי בניכר. כך, אשתו ואחד מילדיו מתגוררים שם, וכך חלק משמעותי מעסקיו, לרבות חברות בניה בשווי מוערך של מאות מיליוני שקלים.

שלישית, המבקש בעל נכסים, בוודאי לאחר ביטול צווי ההקפאה שניתנו ביחס לחלק מהם, כאמור בהחלטת מיום 29.6.16. אדם בעל יכולות כלכליות כשל המבקש, ואינני נכון להניח לעת הנוכחית את שביקשו באי-כוחו, כי מדובר במי שנאבק בקשיים כלכליים משמעותיים, יכול בקלות יחסית להמשיך את חייו בחו"ל ולא להתייצב למשפטו. אמנם, יש טעם בטיעון ההגנה, לפיו דווקא טיעון זה מלמד על הצורך בביטול התנאים, שכן אם כך הם פני הדברים מבחינת יכולותיו הכלכליות של המבקש, ברי כי יכול הוא "לוותר" על סכום ההפקדה, ככל שיהיה מעוניין להימלט מאימת הדין, אך עדיין - נראה כי יש לעצם ההפקדה בצורך להכפפת הרכוש התפוס כדי ליצור אפקט מרתיע.

רביעית, ובמענה לטענה לפיו לא הוטל צו עיכוב יציאה מהארץ בעניינם של יתר הנאשמים בפרשה - אציין כי חלקו של המבקש במסכת האירועים המפורטת בכתב האישום הוא משמעותי ביותר, מה גם שאין טענה כי מרכז חייהם של הנאשמים האחרים מצוי בניכר. מכאן, שאין מדובר באפליה פסולה, אלא בהבחנה ראויה בין נאשמים שונים.

על יסוד טעמים אלה, סבורני כי יש מקום לקבוע תנאי ערובה, לרבות צו עיכוב יציאה מהארץ, ומכאן, יש להידרש
עמוד 2

לשאלת המידתיות.

שאלה זו נגזרת במידה רבה מיכולותיו הכלכליות של המבקש, כפי שאלה פורטו בטיעון המדינה, גם ביחס לבקשה הקודמת שהוכרעה בדבר שחרור התפוסים.

בבואי לבחון את היחס שבין היקף תנאי הערובה לבין עוצמת עילות המעצר ונתוניו של המבקש, מתקבלת מסקנה, לפיה מדובר בתנאים מידתיים, שאין בהם משום פגיעה בלתי סבירה במבקש, ולראיה - המבקש עמד בתנאים באופן מידי, הכספים נשארים מופקדים בבית המשפט גם בתקופות בהן נמצא המבקש בארץ (במובחן ממקרים אחרים בהם מיד עם חזרתו של נאשם פלוני עותר הוא לקבלת הכספים עד ליציאתו הבאה). יש אף ליתן את הדעת לעובדה כי חלק לא מבוטל מהרכוש התפוס שוחרר בהחלטה קודמת, כך שאין עסקינן במבקש אשר כל רכושו נתפס על-ידי רשויות החקירה, ואין ביכולתו להמשיך להתנהל בצורה סבירה במהלך ניהול משפטו, אף אם ברור כי מדובר במשפט הצפוי להיות מורכב.

העובדה כי המבקש התייצב עד כה למשפטו אינה מלמדת בהכרח על האפשרות לבטל את התנאים, שכן ניתן לראות את התייצבותו גם כפועל יוצא של התנאים שנקבעו.

באשר לטענה בדבר פקיעת הצווים, אני נכון לקבל את טיעון המשיבה, לפיו דין הטענה זו להידחות, שכן מדובר בתנאים שהוארכו מעת לעת, במהלך ההליכים שנוהלו בבית המשפט המחוזי, וממילא, ואף אם הייתי סבור כי יש ממש בטענה, הייתי נכון להטיל את התנאים המבוקשים כאמור בסעיף 47 לתגובתה הכתובה של המשיבה.

בכל הנוגע לטענה כי ניתן להכפיף מניות נוספות כתחליף להפקדת המזומן, ברור כי פידיון מניות מהסוג הנ"ל הוא מורכב, ויש שוני מסוים במידת ה"הרתעה" שנוצר מהפקדת סכום במזומן אשר חילוטו, במקרה של הימלטות, קל ומהיר.

לצד האמור לעיל, וזו היא אותה הסתייגות עליה עמדתי בראשית דבריי, אהיה מוכן לשקול צמצום ההפקדה, כך שתעמוד על סכום של 1,000,000 ₪, וזאת בכפוף להמצאת שתי ערבויות צד ג' בסך 750,000 ₪ כל ערבות, אשר תיחתמנה על-ידי ערבים בעלי יכולת כלכלית שיאשרו על-ידי המשיבה.

לאור האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה."

6. ביום 7.12.16 ציינה כב' השופטת חיימוביץ, בהחלטה שניתנה בתום הדיון שהתקיים באותו יום במסגרת התיק העיקרי, כי "הבהרתי לסניגורים כי ככל שבישיבה מסוימת העדים אינם רלבנטיים או אינם חשובים לנאשם, ניתן לפטור את הנאשם מהתייצבות אולם יש להודיע מבעוד מועד לבית המשפט".
7. ביום 6.11.17 ניתנה החלטת כב' השופטת חיימוביץ (על גבי פתקית) בבקשת המאשימה להורות למבקש להתייצב לדיונים בעניינו הקבועים לתאריכים החלים בחודש נובמבר 2017; ובהחלטה צוין, בין היתר, כי "בהחלטתי מיום 7.12.16 הבהרתי לבאי כוח הצדדים כי הנאשמים אינם חייבים להתייצב לדיונים ויעשו זאת רק אם הם רוצים בכך... מעבר לשמירה על כבוד ההליך, שלטעמי לא נפגע, לי עצמי לא תועיל נוכחותם של הנאשמים באולם...".

8. ביום 4.12.17 התקיים לפני כב' השופט צ' קאפח דיון בבקשה של המבקש להסרת צו עיכוב יציאה מהארץ לתקופה שמיום 5.12.17 עד ליום 5.4.18. כב' השופט קאפח הפנה להחלטת כב' השופטת חיימוביץ במסגרת התיק העיקרי, שבה נקבע כאמור כי המבקש אינו חייב להתייצב לדיונים; ולפיכך קיבל כב' השופט

קאפח את הבקשה, תוך שהוסיף, בין היתר, כי "לא למותר לציין, כי ככל שיחול שינוי בנסיבות, או מחמת החלטה אחרת של השופטת חיימוביץ, או על פי מידע חדש שיוצג על ידי יאחב"ל, תוכל המדינה לשוב ולשקול עמדתה... יש לזכור כי הדיון בתיק העיקרי מתקיים ברצף, ככל שהדבר ניתן, ומטבע הדברים, עוד חזון למועד לגבי סיום התיק העיקרי. נותרו 140 עדי תביעה לשמיעה".

9. אין מחלוקת בין הצדדים כי בפועל, הגם שקיים צו עיכוב יציאה מהארץ נגד המבקש, מאז החלטתו דלעיל של כב' השופט שגיא מיום 21.7.16 - מדי מספר חודשים מבקש ב"כ המבקש להסיר את צו עיכוב היציאה מן הארץ ולאפשר למבקש לשהות בחו"ל למשך מספר חודשים ובקשותיו מתקבלות.

כיום מותר למבקש לשהות בחו"ל עד ליום 5.9.20. על כן, הבקשה הנוכחית היא להסיר את צו עיכוב היציאה מהארץ באופן שיתאפשר למבקש להמשיך לשהות בחו"ל, כאמור, החל מיום 5.9.20, וזאת עד ליום 5.2.21.

עיקרי טענות הצדדים

10. **הבקשה נומקה** על ידי ב"כ המבקש כדלהלן: "1. מטעמים עסקיים ומשפחתיים נדרש המשיב לשהות בחו"ל במועדים המפורטים לעיל. 2. הערבויות, כאמור בהחלטות קודמות של בית משפט זה, יוסיפו וישמשו לצורכי בקשה זו".

11. **בתגובת המדינה** לבקשה, שהוגשה ביום 2.8.20, צוין כי היא מתנגדת לבקשה. ב"כ המדינה נימק את התנגדותה, בין היתר, כדלהלן: "א. ... בשלב זה של ההליך המשיבה מתנגדת להסרת הצו לתקופה המבוקשת ובערבויות הקיימות, וזאת בשל שינוי נסיבות מהותיות... ב. ... הערבויות שנקבעו... נשחקו במהלך ניהול ההליך הפלילי ובמקביל, הוטב מצבו הכלכלי של המבקש באופן מהותי מהמועד בו נקבעו הערבויות, המבקש משך מהחברה סכום של ₪ 66,386,448 בעוד ערך המניות המשמשות כבטוחה ירד. ג. כמו כן, ... השלב שבו נמצא ההליך הפלילי - לפני הכרעת דין, צריך לבוא במניין השיקולים לביטול הצו... ההליך המשפטי נגד המבקש הינו לקראת סיום והמבקש צפוי להגיש את סיכומיו בימים הקרובים. הנכסים של המבקש אשר היו תפוסים בידי המדינה הינם מניותיו בחברת ב. יאיר אשר שווין עמד על כ-60 מיליון ₪... אך כיום הוא עומד על סכום נמוך מ-60 מיליון. ירידת ערך החברה נבעה בין היתר מחלוקת דיבידנדים מסיבית. כך בין השנים 2020-2017 קיבל המבקש סכום כולל של כ-65 מיליון ₪. מרכז חייו של המבקש הינו בחו"ל... המשיבה טוען כי העובדה שההליך העיקרי בעניינו של המבקש מצוי כיום לקראת הכרעת דין, מעצימה אף היא את החשש להימלטות המבקש מאימת הדין, במיוחד כאשר אין למשיבה דרך ממשית לזמנו לדיון כדיון... ביום 3.3.20 התקיים דיון ההוכחות האחרון בתיק בו לא היה נוכח המבקש... המשיבה טוען כי שילוב הנתונים הללו מחייב את דחיית בקשת המבקש...".

ב"כ המדינה הפנה להחלטות בית המשפט העליון שניתנו בבש"פ 9354/09 **גלמור נ' מדינת ישראל** (10.12.2009) (להלן: "**עניין גלמור**") ובע"פ 5307/09 **דיוויס נ' מדינת ישראל** (30.7.2009) (להלן: "**עניין דיוויס**").

12. **בתשובת ב"כ המבקש לתגובת המאשימה**, מיום 5.8.20, צוין בין היתר, כי: "1. עמדת המאשימה... הינה חלק ממכלול פעולות ועמדות שכל תכליתן להתנכל למר ביטון ולהקשות על ניהול ההליכים... 7. ביום 5.5.20 נדונה בפני כב' השופטת ביבי בקשת המאשימה לעיון חוזר בצ"א 15-09-19545... 9. במסגרת הליך צ"א 15-09-19545 דחה בית המשפט את כל הטענות המאשימה שכוונו נגד הנאשם והחברה ועדכן את היקף תפיסת המניות בהתאם לתנודות בשווי המניה. הא ותו לא. המאשימה שביקשה לעכב את ביצוע ההחלטה הודיעה כי אין בכוונתה לערער... 15. המאשימה לא הצביעה בבקשה על שינוי נסיבות כלשהו או

על חשש ולו קל שבקלים, שיש בו כדי להטות את הכף לפגיעה קשה בזכויות המבקש... 19. משך שנים ארוכות יוצא המבקש את הארץ ומעולם לא פגע ואף לא עלה בדעתו לפגוע באמון שנתן בו בית המשפט... 21. לגופו של עניין, כל טענות המאשימה בדבר השחיקה בשווי התפוסים, טענות בעלמא... כבר נדונו ובאו לכלל סיום בהחלטה סופית שיצאה מלפני כב' השופטת ביבי... 22. גם הטענות בדבר החשש להימלטות מהדין נטענו בעלמא, ללא כל ביסוס או תימוכין... 23. המאשימה כמו הנאשם מכירה היטב את החלטת כב' השופט שגיא שקבעה בעניינו של נאשם 2 (שעניינו קשור לעניינו של המבקש), לאחר שעניין בראיות כולן, כי המאשימה לא עמדה בנטל להציג ראיות לכאורה... על כל המשתמע מכך. ממילא הטענה לפיה המבקש עשוי להימלט מאימת הדין נוכח סיומו הצפוי של ההליך היא לא יותר מאשר דיבה חסרת בסיס. מעשיו של הנאשם מלמדים שיש לתת בו אמון ואין כל בסיס לעמדות המאשימה... 26. בשולי הדברים נציין כי טענת המאשימה לפיה עתיד הנאשם להגיש את סיכומיו בימים הקרובים היא לא יותר מאשר משאלת לב".

13. **בדין שהתקיים לפני היום, 20.8.20**, חזרו בא כוח הצדדים על עיקרי הדברים שכתבו בתגובותיהם שבכתב, כמפורט לעיל.

14. בדין הוסיף **ב"כ המבקש**, בין היתר, כי אומנם עליו להגיש את סיכומיו בכתב עד ליום 10.9.20, אולם הוא ימשיך לבקש אורכה נוספת. ב"כ המבקש הפנה לבש"פ 6654/93 **בינקין נ' מדינת ישראל**, פ"ד מח(1) 290 (1993) (להלן: "**עניין בינקין**"), בדבר אופייה החוקתי של הזכות של כל אדם לצאת מישראל. ב"כ המבקש הדגיש כי בניגוד **לעניין בינקין ולעניין דיוויס** (שאליו הפנתה המאשימה בתגובתה בכתב), אשר שניהם הורשעו, המבקש נהנה מחזקת החפות ולפיכך יש לאבחן את עניינו של המבקש גם **מעניין דיוויס**, במיוחד לנוכח קביעת כב' השופט שגיא בדבר היעדר ראיות לכאורה בעניינו של נאשם 2 כמצוין לעיל. עוד ציין ב"כ המבקש כי המבקש שוהה בפראג שבצ'כיה, שהיא מדינה "ירוקה", בהבדל ממדינת ישראל שהיא מדינה "אדומה" בענייני הקורונה, וצריך לקחת גם זאת בחשבון. ב"כ המבקש הוסיף כי המבקש לא יסכן את מפעל חייו ולא יעז שלא להתייצב לכל דיון שיהיה עליו להתייצב בו בתיק העיקרי, ככל שתחליט כך כב' השופטת חיימוביץ.

ב"כ המבקש הדגיש כי המבקש התייצב בבית המשפט כל אימת שהתבקש וכי המאשימה אינה נסמכת על ראיות כלשהן ואף לא על מידע מודיעיני, כי אם על טענות בעלמא שמן הראוי לדחותן, בהעדר כל שינוי מהותי מאז שניתנה החלטת כב' השופטת ביבי בחודש מאי השנה בתיק צ"א הנ"ל.

15. **מנגד, ב"כ המאשימה** טענה בדיון, בין היתר, כי על פי החלטת כב' השופטת חיימוביץ, המבקש פטור מלהתייצב לדיונים שאינם מהותיים, ועל כן הנאשם צריך להתייצב לדיון של הסיכומים המשלימים בעל פה, הקבוע ליום 1.10.20, אלא אם כן יבקש ויקבל רשות של כב' השופטת חיימוביץ להיעדר מאותו דיון. ב"כ המאשימה שללה את טענת ב"כ המבקש שלפיה המדינה מתנכלת למבקש והדגישה כי מטרתה אך להבטיח את התייצבותו של המבקש להכרעת הדין, האמורה להינתן בחודשים הקרובים, וכי כיום חל שינוי נסיבות מהותי, לנוכח השלב הדיוני שבו אנו מצויים וכן לנוכח השחיקה בשווי של מניות המבקש בחברה, התפוסות על ידי המדינה, ולנוכח העובדה כי במהלך השנים האחרונות משך המבקש דיבידנדים מהחברה בשווי 66 מיליון ₪. ב"כ המאשימה הוסיפה כי כל מניותיו של המבקש בחברה "תפוסות גם לצורך חילוט עתידי" וכן כי "החברה היא חברה שמוכרת את כל נכסיה, היא חברה שנמשכים ממנה דיבידנדים והיא הפסיקה את הפעילות... בנסיבות אלו שהנאשם כל מרכז חייו בחו"ל... והוא משך סכום כל כך גבוה נראה שהפקדה של מיליון ₪ ושתי ערבויות של צד ג' בסך 750,000 ₪ כל אחת והמניות התפוסות הן נמוכות ביחס להון העצום האישי של הנאשם. יוזכר שהמניות הללו אמורות להבטיח ולאפשר חילוט בסופו של דבר שכן כתב האישום מייחס לו עבירה של קבלת דבר במרמה והלבנת הון בהיקף של 54 מיליון ₪".

על כן, ביקשה ב"כ המדינה "לצמצם את תקופת ביטול הצו לתקופה של חודש ימים בלבד" וכן "שיוגדלו הערבויות באופן משמעותי... אני מבקשת הפקדה של 10 מיליון ₪. רק ערבות ממשית תוכל להבטיח את התייצבותו". בתגובה לטענת ב"כ המבקש כי "הטענות שחברתי טוענת על השחיקה במניות והמשיכות והדיבידנדים וכו' הן

בדיוק אותן טענות שנטענו בפני כב' השופטת ביבי, דבר לא השתנה והשופטת ביבי התייחסה אליהם בהחלטתה וקבעה את מה שהיא קבעה - טענה ב"כ המאשימה כי "חברי מטעה, אני טענתי את הדברים והדברים התקבלו... ההחלטה של השופטת ביבי היתה רק בעניין התפוסים והתקבלה כמעט במלואה [עמדתנו]".

דין והכרעה

16. **אומנם, כפי שנקבע בעניין בינקין**, הזכות לצאת מישראל היא זכות יסוד חוקתית על חוקית. **עם זאת**, כפי שהובהר בפסיקה, למשל **בעניין דיוויס** (בפסקה 7) ו**בעניין גלמור** (בפסקאות 6-10), הזכות לצאת מישראל אינה זכות מוחלטת ויש לאזן בינה לבין יתר השיקולים הרלוונטיים, בבואו של בית המשפט להחליט בעניין עיכוב יציאתו מהארץ של נאשם, או בעניין גובה הערבויות לשחרורו, וזאת בין היתר בשים לב לשלב שבו מצוי ההליך הפלילי, למצבו הכלכלי של הנאשם, לאופיים של העבירות המיוחסות לו ולשאלה האם קיים חשש להימלטות מהדין.

כפי שהוטעם **בעניין דיוויס** (בפסקה 7):

"חופש התנועה נתון לאדם כזכות חוקתית הכתובה עלי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. זכות חוקתית זו אינה מוחלטת, והיא כפופה לסייגים המשקפים אינטרסים נוגדים בעלי חשיבות מיוחדת. היותו של אדם נתון להליך פלילי במדינה נמנה על אותם מצבים שבהתקיימם יש כדי לסייג את חופש התנועה של האדם בישראל. האיזון הנדרש בין חופש התנועה של האדם לבין הגשמת האינטרס הציבורי הכרוך במימוש ההליך הפלילי אינו עשוי מעור אחד. הוא תלוי, בין היתר, בשלב בו מצוי ההליך הפלילי, באופי החשדות או האישומים כנגד האדם, ובמידת הסכנה הקיימת להימלטותו או לשיבוש תקינות ההליך השיפוטי על ידו.

ככל שההליך הפלילי מצוי בשלב מתקדם יותר, וההסתברות להרשעה ולענישה של הנאשם גוברת, כך הנטייה לסייג את חופש התנועה של הנאשם תגבר, כדי למנוע סיכולו של ההליך הפלילי על ידי חשש להימלטות, ההולך וגובר עם התקרב ההליך לשלבו הסופי. החשש הולך וגובר כאשר העונש לו צפוי הנאשם הוא מאסר, ובמיוחד כאשר מדובר באדם חסר רקע פלילי קודם, וכאשר מקום מושבו הקבוע בחוץ לארץ, ומשהוא עתיר נכסים באופן המקל באופן ניכר על יכולתו להימלט מהדין".

כמו כן, כפי שנקבע **בעניין גלמור** (בפסקאות 8-10):

"8. ... אנו תרים, אפוא, אחר האיזון הראוי בין הרצון להבטיח, במידת האפשר, את התייצבותו של העורר להליך המתקיים בעניינו לבין המחויבות להטיל עליו ערובה מידתית, שאיננה חורגת מן הדרוש לשם הבטחת התייצבותו כאמור. ראשית, באשר לשאלת התייצבותו של העורר להליך. העורר - המתגורר, כאמור, בחוץ-לארץ - התייצב ללא פחות מ-12 חקירות אליהן זומן בישראל. הוא הגיע לארץ לצורך החקירות על חשבונו, ומסר בחקירותיו הודעות מפורטות. את כל זאת עשה, שעה שהוטלה עליו ערבות עצמית בגובה 500,000 דולר וערבות צד ג' בגובה 400,000 ש"ח. על רקע נתונים אלה סבר בית המשפט המחוזי, כי החשש להימלטותו של העורר מן הדין הוא, לעת הזו, ערטילאי. דבריו אלה של בית המשפט המחוזי, על רקע מכלול הנסיבות שלפנינו, מחייבים הבהרה.

אכן, אין כל אינדיקציה ראייתית ישירה לכוונת הימלטות מן הדין מצידו של העורר ואין חולק כי התייצבותו לחקירות עד כה עומדת לזכותו. אולם, כבר נקבע כי 'אך לעיתים נדירות יעלה בידי התביעה להוכיח במפורש ובמפורט כי בכוונתו של נאשם להימלט מן הדין וברגיל תילמד כוונתו מכלל נסיבות העניין, לרבות ממהותה של העבירה שבה הואשם' (בש"פ 1986/94 מדינת ישראל נ' עמר, פ"ד מח(3) 133, 144 (1994)). כאמור, העורר מתגורר מזה שנים רבות בחו"ל. מרכז חייו איננו בישראל...

10. באיזון הכולל בין השיקולים עליהם עמדת, אני סבור כי החלטתו של בית המשפט המחוזי להטיל על העורר ערובה שגובהה פי עשרה לערך מזו שהוטלה עליו עובר להגשתו של כתב האישום - חורגת מן הדרוש לצורך הבטחת התייצבותו להליך המשפטי המתנהל בעניינו. אכן נוכח התקדמות ההליך המשפטי בעניינו של העורר, הייתה הצדקה להחמיר בגובה הערובה שהוטל עליו. בנוסף, היה מקום ליתן משקל למצבו הכלכלי, לאופיין וחומרתן של העבירות המיוחסות לו, ולצורך בהבטחת התייצבותו נוכח החשש שיסודו בנתונים עליהם עמדנו לעיל. בצד האמור, לעמדתו יש ליתן משקל של ממש לשיקולים המצויים על הכף הנגדית של המאזניים, היינו, לכך שעד עתה, התייצב העורר לחקירות שלשמן הגיע במיוחד ממקום מושבו בחו"ל, וכן לכלל המחייב אותנו לשמור על מידתיותה של הערובה המוטלת על נאשם. מצאתי כי איזון זה מאפשר למתן במידת מה את הערבויות שנקבעו. לפיכך, חלף הערבויות שנקבעו בהחלטה נושא הערר, יוטלו על העורר הערבויות הבאות: ... העורר יפקיד 6.5 מיליון ש"ח במזומן, או בהפקדת ערבות בנקאית..."

17. **במקרה דנן, כפי שבצדק טענה ב"כ המדינה, בתקופה האחרונה אכן חל שינוי נסיבות מהותי בעניינו.** זאת, ראשית, בשל **השלב המתקדם של ההליך בתיק העיקרי** - משהסתיימה שמיעת הראיות ומשיסכומי ההגנה אמורים להיות מוגשים עד ליום 10.9.20 ובמיוחד בשים לב לכך שקבוע ליום 1.10.20 דיון לשמיעת הסיכומים המשלימים בעל-פה, שהוא דיון מהותי, המצדיק בדרך כלל, כל עוד לא נקבע אחרת על ידי כב' השופטת חיימוביץ, נוכחות כל הנאשמים בדיון. **שנית, לנוכח העובדות שלא הוכחו על ידי ב"כ המבקש, כי המבקש משך מהחברה דיבידנדים בסכום כולל של עשרות מיליוני שקלים בשנתיים האחרונות, החברה אינה פעילה עוד ושווי מניות החברה התפוסים בידי המדינה ירד.** כל זאת, בנוסף לעובדה כי **מרכז חייו של המבקש הוא בחו"ל.**

אין גם לקבל את טענת ב"כ המבקש כי כב' השופטת ביבי הכריעה בעניינו במסגרת החלטתה מיום 5.5.20 בתיק צ"א 15-09-19545. זאת, שכן הכרעתה דלעיל של כב' השופטת ביבי היתה בעניין הבקשה לסעדים זמניים ולחילוט, ולא בעניין תנאי היציאה של המבקש לחו"ל או בעניין הסרת צו עיכוב היציאה מהארץ הקיים נגדו. **ההחלטה הרלוונטית לעניינו היא זו שניתנה על ידי כב' השופט שגיא ביום 21.7.16,** הנזכרת לעיל, שבה צוין, כאמור, כי עילת המעצר המרכזית בעניינו היא החשש להימלטות מאימת הדין, המבוססת על טיבו של כתב האישום החמור, על כך שמרכז חייו של המבקש מצוי בניכר, על כך שהמבקש הוא בעל נכסים ויכולות כלכליות משמעותיות.

מאז שניתנה החלטה זו של כב' השופט שגיא, חל כאמור שינוי מהותי, כמפורט לעיל. **כפועל יוצא מכך, כיום** בבוא בית המשפט לדון בבקשה נוספת להאריך את ההיתר לשהיית המבקש בחו"ל, יש להתייחס לכך **במשנה זהירות ובצמצום**, ואין מקום להסיר את צו עיכוב היציאה מהארץ לתקופה ממושכת, כפי שהוחלט בתקופות קודמות וכפי המבוקש גם בבקשה הנוכחית, ללא הגדלה ממשית של סכום ההפקדה הכספית. על כן, **אין מקום לאשר את בקשת המבקש להתיר שהותו בחו"ל למשך 5 חודשים החל מיום 5.9.20 עד 5.2.21.**

כמו כן, כיום אין עוד להסתפק בהפקדה הכספית הנוכחית בסך מיליון ₪ ובמניות בחברה, התפוסות על ידי המדינה, שערך ירד כאמור בתקופה האחרונה, בשים לב גם למשיכת הדיבידנדים במיליוני שקלים על ידי המבקש. עם זאת, דרישת המאשימה להגדלת ההפקדה הכספית כבר כיום לסכום של עשרה מיליון ₪, אינה מידתית בשלב זה - משנותרו עדיין, ככל הנראה, חודשים אחדים עד למתן הכרעת הדין. דרישה זו של המאשימה תיבחן אפוא בבוא העת, ככל שיתקרב המועד למתן הכרעת הדין, אם תוגש בקשה נוספת להארכת שהות המבקש בחו"ל, מעבר לסוף חודש ספטמבר 2020.

18. **סוף דבר, בשלב זה, באיזון בין מכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות חזקת חפות של המבקש והזכות החוקתית לצאת מישראל מן הצד האחד אל מול החשש להימלטותו מן הדין ולתקינות ההליך השיפוטי מן הצד האחר, ובשים לב למועד דיון הסיכומים המשלימים בעל פה בתיק העיקרי הקבוע ליום 1.10.20, החלטתי**

לקבל באופן חלקי את הבקשה, כך שאני מתיר למבקש, בשלב זה, להמשיך לשהות בחו"ל מיום 5.9.20 ועד ליום 30.9.20 אך זאת כפוף להכפלת ההפקדה הכספית, דהיינו להפקדת סכום נוסף של מיליון ₪ בקופת בית המשפט, בהעברה בנקאית, עוד לפני ה-5.9.20.
19. החלטה זו תועבר על ידי המזכירות לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ל' אב תש"פ, 20 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.